

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง / การทบทวนวรรณกรรม

ความสำเร็จในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ (Anderson 2000; Carrel & Floyd, 1987; Romelhart, 1997) ดังเช่น กลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ (Reading Strategies) สมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษ (English Proficiency) และปัจจัยที่มีความสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งก็คือ พฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ (Reading Behaviors) ของนักศึกษา (Butler, 1940; Liu, 2005; Stoyhoff, 1977)

การรู้และเข้าใจพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษา จะเป็นกุญแจสำคัญให้ครูผู้สอนตระหนักว่าควรปรับปรุงพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษามากน้อยเพียงใด ควรจะพัฒนาการสอนการอ่านให้มีประสิทธิภาพอย่างไร ควรใช้เอกสารการสอน (teaching materials) แบบไหน ควรกระตุ้นนักศึกษาเกิดแรงจูงใจให้รักการอ่านได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพในการอ่านของนักศึกษาให้เกิดศักยภาพสูงสุด เพื่อความสำเร็จในการเรียน และการทำงานอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

ในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว และได้นำเสนอผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

2.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษา / ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านมักให้ความหมายของการอ่านแตกต่างกัน (Medley, 1977; Kennedy, 1981; Smith, 1978) (Anderson, 2001; (Carrell, 1989; Grabe & Stoller, 2002; Goodman, 1988; Nuttal, 1996; Nunan, 1999) และพบว่าตั้งแต่ประมาณช่วงปี ค.ศ.1970 เป็นต้นมา การให้ความหมายของการอ่านสามารถแบ่งออกได้ เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การให้ความหมายโดยคำนึงถึงกระบวนการคิด หรือกระบวนการทางสมองและสติปัญญา ซึ่งมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิด และสติปัญญาที่ผู้อ่านใช้ในการทำความเข้าใจ และจดจำคำศัพท์หรือกลุ่มคำที่อยู่ในบริบทที่อ่าน ตลอดจนตัดสินใจประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการสื่อมายังผู้อ่าน (Medley, 1977; Kennedy, 1981; Smith, 1978)

2. การให้ความหมายของการอ่านโดยคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน ซึ่งมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างเนื้อหาในบริบทที่อ่าน กับพื้นความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน โดยที่พื้นความคิด ความตั้งใจ และจุดประสงค์ของผู้เขียนจะถูกตีความผ่านประสบการณ์และพื้นความรู้ของผู้อ่านนั้นๆ (Anderson, 2001; (Carrell, 1989; Grabe & Stoller, 2002; Goodman, 1988; Nuttal, 1996; Nunan, 1999)

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษา การค้นคว้าทั้งทางวิชาการ งานอาชีพ ตลอดจน การพัฒนาส่วนบุคคล ทั้งนี้เพราะความรู้ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น ส่วนใหญ่ล้วนแต่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น (Anderson, 2000) ทักษะในการอ่านที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเพิ่มพูนความรู้ การค้นคว้าข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนั้นการอ่านยังเป็นสิ่งสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อมาพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคลให้มีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Anderson, 1994) ทั้งนี้เพราะความสามารถในการอ่านทำให้เกิดความเข้าใจในบริบทที่อ่าน นับเป็นความสามารถพื้นฐานต่อการพัฒนาองค์ความรู้ ความคิด ทั้งทางด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ นำไปสู่การพัฒนาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งยวดในปัจจุบันอีกด้วย (Grab, 1991)

2.3 ยุทธวิธีอภิปัญญา (Metacognition) กับอิทธิพลที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ยุทธวิธีอภิปัญญา (Metacognition) หมายถึงวิธีการที่ผู้อ่านใช้เพื่อให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการควบคุมกระบวนการการอ่าน โดยผู้อ่านจะมีความตระหนักรู้ (Awareness) และมีความเข้าใจในกลยุทธ์ที่จะใช้ในการอ่าน ตลอดจนสามารถควบคุมการใช้กลยุทธ์เหล่านั้น ได้จนบรรลุจุดประสงค์ของการอ่าน พร้อมทั้งสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ (Baker et al., 1986) ซึ่งนักการศึกษามีความเชื่อว่า ความรู้ทางด้านอภิปัญญา (Metacognitive knowledge) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้อ่านใช้ เมื่อมีปัญหาในการอ่าน กล่าวคือเมื่อไม่สามารถตีความบทอ่าน ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อได้ (Block, 1992)

ยุทธวิธีอภิปัญญา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ (Flood & Lapp, 1990) คือ

1. การวางแผนการอ่าน (Plan Your Reading) ได้แก่ การคาดเดาเนื้อเรื่อง การทบทวนความรู้เดิม การตั้งจุดประสงค์ การหาคำสำคัญ (Key Word) การหาความหมายของคำศัพท์ยาก และ การใช้วิธีอ่านคำถามท้ายบทก่อนลงมืออ่าน
2. การกำกับตรวจสอบความเข้าใจ (Monitor Your Understanding) ได้แก่ การเดาความหมายของคำศัพท์ยาก การจับใจความสำคัญ การกำหนดชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องของบทอ่าน
3. การประเมินผลการอ่าน (Evaluate Your Reading) ได้แก่ การเขียนสรุปย่อใจความที่ได้จากการอ่าน การตัดสินใจว่าผู้เขียนให้ข้อมูลเพียงพอหรือไม่ และควรเชื่อข้อมูลที่อ่านเหล่านั้นหรือไม่ ตลอดจนการนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้

จะเห็นได้ว่ายุทธวิธีอภิปัญญา เน้นให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบตนเอง โดยมีการวางแผน ตรวจสอบ ปรับปรุง และประเมินผลความเข้าใจของตนเอง โดยเลือกใช้กลยุทธ์ในการอ่าน

ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ประสบอยู่ขณะนั้น หรือบุคคลอีกคนหนึ่งก็คือ ผู้อ่านสามารถหาความหมายของการอ่านได้ด้วยตนเอง และนำความสำคัญของการแก้ปัญหามาตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านได้ โดยใช้กระบวนการคิดที่มีเหตุผลและควบคุมการอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเองให้มีประสิทธิภาพซึ่งกระบวนการเหล่านี้ จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และส่งผลไปยังความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างดี (Anderson, 1984; Block, 1992; Cross & Paris, 1988; Flavell, 1979)

2.4 ระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการแยกแยะระดับความสามารถในการอ่าน

ระดับความสามารถในการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะระดับความเข้าใจต่อบริบทที่อ่านเป็นเครื่องมือชี้แนะให้เห็นว่าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด ควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้สูงยิ่งขึ้นอย่างไร

ส่วนการแยกแยะระดับความสามารถในการอ่านนั้น นักการศึกษา/ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านแยกแยะระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ดังเช่น

1. **Raygor & Raygor** (Raygor & Raygor, 1985:67) แยกแยะความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ

1. **ความเข้าใจระดับตัวอักษร** (Literal Comprehension) คือความสามารถในการอ่านเพื่อเข้าใจคำ และความคิดของผู้เขียนตามตัวอักษรที่ปรากฏ

2. **ความเข้าใจระดับตีความ** (Interpretative Comprehension) คือความสามารถในการจับความสัมพันธ์ต่างๆ ไม่เฉพาะรู้เพียงแค่สิ่งที่ผู้เขียนเขียน กล่าวคือ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริง ในเนื้อเรื่องกับประสบการณ์ส่วนตัว ตลอดจนสามารถเข้าใจลำดับขั้นต้น มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และตีความข้อความต่างๆ ไปได้

3. **ความเข้าใจระดับการนำไปใช้** (Applied Comprehension) คือสามารถประเมินแนวคิดของผู้เขียน และนำแนวคิดนั้นไปสัมพันธ์กับความรู้เดิม แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

2. **Conley** (Conley, 1995 : 178 – 179) แยกแยะความสามารถในการอ่านคล้ายคลึงกับการแยกแยะความสามารถในการอ่านของ Raygor & Raygor กล่าวคือ Conley แบ่งความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับคือ

1. **ระดับตัวอักษร** (Literal Level) คือความสามารถเข้าใจข้อมูลที่ระบุไว้ในบริบทที่อ่าน

2. **ระดับตีความ** (Interpretive Level) คือ ความสามารถเข้าใจข้อมูลที่แสดงนัยะในบริบทที่อ่าน

3. **ระดับประยุกต์ (Applied Level)** คือสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากบริบทที่อ่านกับความรู้ในศาสตร์ต่างๆ หรือกับความรู้รอบตัวทั่วไป

3. **Nuttall** (Nuttall, 1996:199-189) แยกแยะระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. **ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension)** คือความสามารถเข้าใจสิ่งที่ระบุไว้ในบริบทที่อ่าน

2. **ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretation)** คือความสามารถในการตีความข้อเท็จจริงจากบริบทที่อ่าน

3. **ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inference)** คือ สามารถในการเข้าใจข้อมูลที่เป็นนัยยะในบริบทที่อ่าน

4. **ความเข้าใจระดับประเมินค่า (Evaluation)** คือความสามารถในการตัดสินบริบทที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร

5. **ความเข้าใจระดับตอบสนองส่วนบุคคล (Personal Response)** คือความสามารถในการตอบสนองบริบทที่อ่านได้ กล่าวคือ ตอบสนองมาจากความเข้าใจในการอ่าน และทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อบทอ่านโดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลของผู้เขียน แต่จะสอดคล้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และผู้อ่านสามารถอธิบายได้ว่าทำไมผู้อ่านจึงรู้สึกเช่นนั้นได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้กว้างๆ ว่าส่วนใหญ่ผู้ศึกษานักการศึกษา / ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน แยกแยะระดับความสามารถในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับความสามารถในการอ่านสิ่งที่ผู้เขียนระบุไว้โดยตรง (2) ระดับความสามารถในการอ่านสิ่งที่ผู้เขียนสื่อไว้เป็นนัยยะ และ (3) ระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ อนึ่งระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นระดับความสามารถในการอ่านขั้นสูงสุดที่ผู้อ่านต้องใช้ระดับความสามารถในการอ่าน 2 ระดับแรกมาเป็นพื้นฐาน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินบริบทที่อ่านอย่างสมเหตุสมผล

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 ผลงานวิจัยภายในประเทศ

สุชาติ (2539) ได้ศึกษาการฝึกอ่านแบบกลวิธีการรับรู้ การเรียนรู้ เพื่อกำหนดใจความสำคัญจากการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการอ่านของนักเรียน คือ ปัญหาในด้านการจับใจความสำคัญ ซึ่งควรช่วยแนะนำและฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะใจความหลักเป็นหัวใจของการอ่านภาษาอังกฤษในทุกรูปแบบ

ทรงศรี และมีโชค (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีที่ใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2540-2541 จำนวน 501 คน โดยแบ่งนักศึกษา

ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน ตามคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนได้รับการฝึกฝน กลุ่มเก่ง ใช้กลยุทธ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มอ่อน แต่หลังจากการฝึกฝนทั้งกลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อนใช้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาในการอ่านได้เหมาะสมมากขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้กลยุทธ์ในการอ่านของทั้ง 2 กลุ่มพบว่ามีความสำคัญอยู่ที่ระดับ .05

อัชฌา (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่ม 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 554 คน พบว่าปัญหาที่มีผลกระทบต่อ การอ่านของนักศึกษา คือ (1) ความสามารถทางโครงสร้างภาษา (2) ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์ (3) ความคิดรวบยอด และ (4) เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ ทุกค่าที่ระดับ .01 แต่ไม่ได้ศึกษาว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาดังกล่าว นักศึกษาแก้ปัญหาในการอ่านเรื่องนั้นๆ อย่างไร

2.5.2 ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

Malik (1990: บทคัดย่อ) ศึกษาการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาทางภาษาศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาจำนวน 15 คน ที่มีความสามารถทางการอ่านสูง และเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ก็คือตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคย (Cultural familiar expository texts) และตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาไม่คุ้นเคย (Cultural Nonfamiliar expository texts) พบว่าตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคยมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความเข้าใจในการอ่าน และต่อการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน แต่ตำราที่อิงวัฒนธรรมที่นักศึกษาคุ้นเคย ไม่มีนัยสำคัญต่อความเร็วในการอ่าน

Liu, Chien & Sung (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการอ่านและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 457 คน โดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการอ่าน และแบบอ่านมาตรฐาน RAI (Reading Activity Inventory) ผู้วิจัยพบว่า มีนัยสำคัญระหว่างแรงจูงใจในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่าน และพบว่าเพศและระดับชั้นเรียน มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ ทั้งในเรื่องแรงจูงใจในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านอีกด้วย

Liu (2005) ศึกษาวัฒนธรรมการอ่านผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของบุคคลทั่วไป เพื่อสำรวจว่าบุคคลเหล่านั้นมีความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมการอ่านอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างใช้เวลากับการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเท่าไร ก็จะเกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า Screen-based reading behavior นั่นคือ ผู้อ่านจะใช้เวลามากขึ้นในการสแกนคำศัพท์และเนื้อหาที่ต้องการผ่านจอคอมพิวเตอร์ แต่จะใช้เวลาอันน้อยลงในการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง (in-depth reading) และพบว่ามีการอ่านแบบขีดเส้นใต้ ใส่เครื่องหมาย หรือเพิ่มเติมสีเพื่อเน้น (high-

lighting) เมื่ออ่านสิ่งพิมพ์ (printed document) แต่จะไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้ เกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาอ่านภาษาอังกฤษผ่านทางอินเทอร์เน็ต (digital document)

Karim & Hasan (2007) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านและทัศนคติของนักศึกษาที่จบปริญญาตรี สาขาวิชาสารสนเทศ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ จาก International Islamic University จำนวน 127 คน พบว่า การอ่านผ่านเว็บไซต์มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในโลกแห่งเทคโนโลยี และพบว่าบัณฑิตหญิงและชายมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านทัศนคติ และพฤติกรรมการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อคิดเห็นว่ารูปแบบของการอ่านควรจะเปลี่ยนแปลงจากสิ่งพิมพ์ (printed document) มาเป็นการอ่านผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

จะเห็นได้ว่ามีการทำวิจัยในเรื่องพฤติกรรมการอ่านหลากหลายรูปแบบ แต่ในประเทศไทยเท่าที่ผู้วิจัยทราบ ยังไม่เคยมีงานวิจัยใดศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาไทยที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับความสามารถในการอ่าน